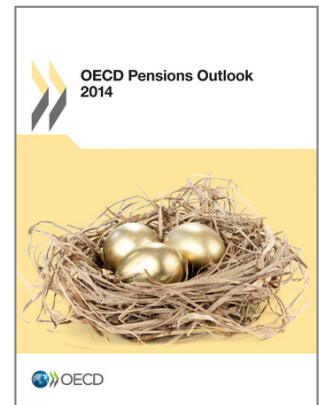

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Pensions Outlook 2014

Summary in Polish

Przeczytaj całą publikację pod adresem: [10.1787/9789264222687-en](https://doi.org/10.1787/9789264222687-en)

Przegląd emerytalny OECD, 2014

Streszczenie w języku polskim

Niniejsze wydanie „Przeglądu emerytalnego OECD” skupia się na analizie adaptacji systemów emerytalnych do stojących przed nimi wyzwań. Starzenie się populacji oraz trudna sytuacja gospodarcza, charakteryzująca się niskimi wskaźnikami rentowności, niskim wzrostem i niskimi stopami procentowymi, stwarzają poważne problemy dla systemów emerytalnych, zarówno państwowych systemów repartycyjnych, jak i systemów kapitałowych.

Częściowym rozwiązaniem problemu, jaki dla systemów emerytalnych stanowi starzenie się społeczeństwa, jest podwyższenie składek i wydłużenie okresu ich pobierania

Wskutek starzenia się populacji, a w szczególności spadku śmiertelności i zwiększania się przewidywanej długości życia, przed repartycyjnymi systemami emerytalnymi stoją problemy związane ze stabilnością finansową, w kapitałowych programach określonych świadczeń konieczne jest zapewnienie niezachwianej płynności, a w programach określonych składek — analiza sposobów zagwarantowania uczestnikom odpowiednich przychodów na emeryturze. Najlepszym rozwiązaniem tych problemów jest podwyższenie składek i wydłużenie okresu ich pobierania, przede wszystkim przez późniejsze przechodzenie na emeryturę w miarę zwiększania się przewidywanej długości życia.

Ze względu na niepewność co do przyszłego spadku śmiertelności i zwiększania się przewidywanej długości życia fundusze emerytalne i instytucje wypłacające dożywotnie emerytury kapitałowe są narażone na ryzyko długowieczności. Aby ograniczyć ryzyko niespodziewanego wzrostu wysokości zobowiązań, organy regulacyjne i decydenci powinni zadbać, aby fundusze emerytalne i instytucje wypłacające dożywotnie emerytury kapitałowe korzystały z regularnie uaktualnianych tabel umieralności uwzględniających przyszły spadek śmiertelności i zwiększanie się przewidywanej długości życia. Ramy regulacyjne, przez podjęcie kwestii potrzeby zapewnienia przejrzystości, standaryzacji i płynności, także mogą sprzyjać temu, aby na rynkach kapitałowych pojawiły się nowe możliwości ograniczania ryzyka długowieczności. Pomocne w tym zakresie byłyby instrumenty finansowe oparte na indeksach i publikowanie wskaźnika długowieczności jako punktu odniesienia na potrzeby szacowania świadczeń i oceny ryzyka zabezpieczeń przed ryzykiem długowieczności. Ponadto ramy regulacyjne powinny uwzględniać ograniczenie ekspozycji na ryzyko, jakie zapewniają te instrumenty.

Poszczególne kraje przyspieszają reformy systemów emerytalnych, aby ustabilizować nadmierny dług publiczny i koszty państwowych systemów emerytalnych, a jednocześnie rozwiązać problem adekwatności świadczeń w starzejących się społeczeństwach

W okresie od lutego 2012 r. do września 2014 r. większość państw prowadziła bardzo aktywne działania w zakresie modyfikacji systemów emerytalnych. W większości wdrożono reformy służące zrównoważeniu finansowemu systemów emerytalnych; w niektórych udało się jednocześnie utrzymać lub poprawić adekwatność wysokości emerytur wypłacanych zagrożonym grupom. Jedynie kilka państw — silniej dotkniętych kryzysem gospodarczym — zdecydowało się na nominalne obniżenie świadczeń. Więcej państw podniosło podatki od dochodów emerytalnych lub składki w ramach publicznych programów określonych świadczeń. W celu ograniczenia wydatków powszechnie stosowano obniżenie lub zawieszenie indeksacji świadczeń emerytalnych.

W wielu krajach zaplanowano podwyższenie ustawowego wieku emerytalnego. W ten sposób poszerzono bazę składkową, a jednocześnie zachowano adekwatność świadczeń dla osób dłużej aktywnych zawodowo. Do wydłużenia aktywności zawodowej dodatkowo zachęca zawężony dostęp do wcześniejszych emerytur i silniejsze bodźce finansowe do pracy. Powszechne były działania na rzecz ograniczenia kosztów administrowania systemem emerytalnym, zmierzające do poprawy efektywności.

Aby rozwiązać problemy adekwatności dochodów, w niektórych krajach obowiązkowym zakresem świadczeń emerytalnych objęto wyłączone wcześniej grupy (np. osoby samozatrudnione), a w innych wprowadzono nowe świadczenia. W wielu państwach podwyższono obowiązkowe składki w ramach kapitałowych programów określonych świadczeń. W następstwie kryzysu finansowego często wdrażano także działania na rzecz dywersyfikacji i zabezpieczenia prywatnych oszczędności emerytalnych.

Do wzmocnienia uzupełniającej roli emerytur prywatnych mogłoby się przyczynić połączenie szerszego zasięgu tego systemu, wysokości składek, faktycznego wieku emerytalnego i korzystnej sytuacji gospodarczej

Emerytury prywatne odgrywają istotną rolę uzupełniającą w zapewnieniu adekwatności dochodów emerytalnych. Mimo to obecnie rzadko stanowią one główne źródło dochodów na emeryturze — wyjątkiem są osoby o wyższych dochodach. Młodsze pokolenia będą być może w większym stopniu niż starsze polegać na emeryturach prywatnych. Nie dotyczy to krajów, w których emerytury prywatne funkcjonują już od wielu lat.

Możliwości zwiększenia uzupełniającej roli emerytur prywatnych obejmują: zwiększenie zasięgu systemu, np. przez obowiązkową lub automatyczną rejestrację, zachęcanie do opłacania składek w większej wysokości i przez dłuższy czas, np. przez późniejsze przechodzenie na emeryturę, działania ukierunkowane na podgrupy społeczeństwa potrzebujące lepszego dostępu do emerytur prywatnych oraz poprawę spójności systemu emerytur publicznych i prywatnych. Pomocna byłaby także korzystna sytuacja gospodarcza cechująca się wyższymi wskaźnikami rentowności aktywów i większym wzrostem wydajności.

Skuteczność systemów z automatyczną rejestracją w zwiększaniu zasięgu emerytur prywatnych zależy od ich konstrukcji oraz kampanii promocyjnych i edukacyjnych towarzyszących ich wprowadzeniu i wdrażaniu, a także relacji wobec innych istniejących zachęt

Jak wynika z dostępnych danych z sześciu krajów OECD, automatyczna rejestracja korzystnie wpływa na zasięg systemu. Zasięg ten jednak nie może się jeszcze równać z zasięgiem cechującym systemy obowiązkowe. Do głównych elementów spójnej strategii politycznej dotyczącej programów z automatyczną rejestracją na rzecz skutecznego zwiększenia zasięgu należą: określenie, w jakich podgrupach społeczeństwa należy zwiększyć zasięg emerytur prywatnych, zapewnienie, aby bariery wejścia w systemach z automatyczną rejestracją (np. wiek lub poziom zarobków) nie utrudniały wczesnego rozpoczynania opłacania składek ani nie wykluczały osób potencjalnie korzystających z dodatkowych emerytur prywatnych, określenie domyślnych wysokości składek zgodnie z ogólnym systemem emerytalnym, dokładne ustalenie, na ile system ten uzupełnia pozostałe istniejące zachęty, oraz opracowanie skutecznych kampanii promocyjnych i edukacyjnych towarzyszących uruchomieniu i wdrożeniu systemu. Pracodawcy często odgrywają zasadniczą rolę w zarządzaniu automatyczną rejestracją, ale mogą także ponosić znaczne koszty związane z zapewnieniem zgodności, zwiększające już ponoszone przez nich koszty składek. Koszty ponoszone przez państwo dotyczą głównie dotacji i dopłat do składek.

Głównymi narzędziami zwiększającymi skuteczność systemów emerytalnych w podejmowaniu stojących przed nimi wyzwań są wyliczenia wysokości emerytur i krajowe emerytalne kampanie informacyjne

Indywidualne wyliczenia wysokości emerytury powinny dostarczać przejrzystych, uproszczonych informacji. Najlepiej byłoby, gdyby zawierały one dane ze wszystkich krajowych źródeł emerytur danej osoby. Instytucje sporządzające wyliczenia wysokości emerytur powinny określić przejrzyste, wymierne cele. Wyliczenia wysokości emerytur powinny w zamyśle zwiększać zaangażowanie członków systemu i zachęcać ich do aktywnych działań na rzecz poprawy adekwatności dochodów emerytalnych, np. przez zwiększanie opłacanych składek i późniejsze przechodzenie na emeryturę. Decydenci muszą ocenić, czy wyliczenie emerytury powinno zawierać prognozy emerytalne, z uwzględnieniem kompromisu między prostotą a potencjalnym wpływem prognoz polegającym na skłanianiu do aktywnych wyborów.

Krajowe emerytalne kampanie informacyjne powinny stanowić element ogólnej strategii krajowej — ważne wydarzenia, takie jak reformy emerytalne i kryzysy, wymagają podjęcia konkretnych działań w tym zakresie. Skuteczne krajowe emerytalne kampanie informacyjne cechują się przejrzystymi, realistycznymi i właściwie wyznaczonymi celami zapewniającymi wymierne rezultaty, które można oceniać i monitorować względem ustalonych wyników i procesów. Dlatego konieczne są niezawodne procedury oceny. Ocena powinna stanowić niezbędny element budżetu kampanii, nawet przy ograniczonych zasobach. W krajowych emerytalnych kampaniach informacyjnych należy unikać natłoku komunikatów i skupić się na trudno dostępnych grupach. Decydenci powinni znaleźć sposoby na wykorzystanie siły prasy, korzystanie z innowacyjnych kanałów komunikacji oraz opracowanie programów informacyjnych w celu zwiększenia zaangażowania.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org , faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

[Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!](#)

© OECD (2014), *OECD Pensions Outlook 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264222687-en